

Oturma düzenimize en uygun şekilde 4-6 kişilik gruplar oluşturalım. Öğretmenimizin rehberliğinde sıradaki metni grup olarak okuyalım. Bundan sonraki görevlerimiz şunlar:

Metnin tanıtım, açıklama/detaylandırma ve sonuç bölümlerini belirleyelim.

Herkes fikrini söyler, not alırız. Ortak noktada uzlaşıp karar veririz.

Bölümlerde neler anlatıldığını kalem şeklinde verilen şemaya yazalım.

Kavram Haritasında merkeze Karagöz; dallara Amaç, Kişiler, Tipler, Perde-ışık düzeni, Konular, Sonuç başlıklarını yerleştirelim.

Grup arkadaşlarımızın fikirlerine değer verelim, onları **saygı** ve **merakla** dinleyelim.

Öğretmenimizin dönütlerine göre eksikleri tamamlayıp başlıkları netleştirelim. Son hâli temiz ve düzenli yazalım.

1

2

3

4

5

6

Tanıtım: 1. paragraf. Açıklama/Detaylandırma: 2-5. paragraflar. Sonuç: son paragraf.

Önce düşünüp tartışalım, sonra ortak bir karara varalım.

Belirlediğimiz yönlerle ilişkin önemli bilgileri bir **kavram haritası**, **tablo** veya **grafik düzenleyici** kullanarak grup arkadaşlarımızla yerleştirelim.

Söz alırken birbirimizi bölmeyelim; kısa, saygılı ve açık konuşalım.

Öğretmenimizin geri bildirimleri doğrultusunda çalışmamıza son hâlini verelim.

Şemaya "Karagöz" başlığının altına: Amaç (eğlendirmek, dili sevdirmek), Başkişiler (Karagöz, Hacivat), Diğer tipler (Çelebi, Zenne, Tiryaki...), Konular (günlük hayat), Sonuç (Hacivat çözüm bulur) yazalım. Gerekirse "perde-ışık, hayalî, tasvir" notlarını ekleyelim.

GÖZÜ BOYNUZ İLE İZİ YALDIZ

Salyangoz ve sümüklüböceği insanlar hep karıştırırlar. Hatta karıştırmak bir yana, ikisinin aynı hayvan olduğu bilgisizliği oldukça yaygındır. Dilimizde, yörelere göre iki canlının farklı adları da vardır. Salyangoza Anadolu'da "fişkene" derler. Salyangoz, sırtında burma evi, kavkısı, yani sırtında kabuğu olandır. Sümüklüböceğin içine saklandığı bir kabuğu yoktur. Tırnaklarımız kadar küçük bir kabuk vardır sırtında. Bu yüzden salyangozlar kabuklarının içine, sümüklüböcekler de kış günleri kapalı, izbe yerlere saklanırlar.

Halkımız salyangoz ve sümüklüböcek adlarını bu hayvanlara yakıştıramamış, ayrıca konulan adlar yumuşakçalara da bir tanımlama getirsin diye, salyangozun gözleri boynuzsu çıkıntıların ucunda olduğu için "gözü boynuz", sümüklüböcek de yürürken arkasında parlak bir salgı bıraktığı için "izi yaldız" demişler.

(...)

Bellek tembelliği ya da kolay konuşma alışkanlığı adı altında tanımladığımız, son yıllarda telefon mesajları ve ikonlarıyla da yaşamımıza giren bu yazma ve konuşma alışkanlığının sözcüklerinden biri de "kabuk"tur.

Kabuk: Bir şeyin üstünü kaplayan, saran, dış etkenlere karşı koruyan sert tabaka. Örnek vermek gerekirse, dünyamızın çevresini saran kabuğun adı, yerkabuğu. Kaplumbağa, kurbağa, salyangoz, ağaç, ipekböceği, eklembacaklılar, ayçiçeği, fındık, ceviz, ahlat ve meyvelerin üstünü örten her şeye "kabuk" diyoruz. Oysa bütün dillerde bu kabukların ayrı ayrı adları bulunuyor. Bizde de pek çoğunun farklı adları var. Ama biz bu adları kullanmayıp her şeye bir kuyruk takar gibi arkasına bir kabuk eklediğimiz için, kolay konuşma alışkanlığımız sözcük dağarcığımızın gelişmesini engelliyor ve kötü bir Türkçeyle konuşmamıza neden oluyor.

